Blodfortyndende behandling (AK-behandling) med Marevan®

Blodfortyndende behandling – også kaldet anti-koagulationsbehandling eller AK-behandling – forebygger blodpropper ved at hæmme blodets evne til at størkne.

I blodet findes en række proteinstoffer, som får blodet til at størkne ved blødning. Ved åreforkalkning kan blodet størkne i selve blodkarret og danne en blodprop (trombose). Blodproppen (tromben) kan rive sig løs og følge med blodstrømmen til et andet organ, hvor den kan sætte sig fast som en såkaldt emboli. Blodproppen (tromben eller embolien) kan afbryde blodforsyningen til organet og dermed skade det.

AK-behandling anvendes ved visse former for hjertesygdom, fx ved:

- uregelmæssig hjerterytme (atrieflimren)
- indopererede kunstige hjerteklapper
- dyb årebetændelse og blodpropper i lungen.

SÅDAN VIRKER MEDICINEN

AK-behandlingen virker ved at hæmme K-vitamin, som leveren skal bruge, når den fremstiller de proteinstoffer, som får blodet til at størkne.

SÅDAN FOREGÅR DEN MEDICINSKE BEHANDLING

Hvis AK-behandlingen skal virke hurtigt, får du hurtigtvirkende blodfortyndende medicin (fx Fragmin® eller Arixtra®) som indsprøjtning de første dage, samtidig med at du bliver behandlet med tabletter. Du får i så fald en indsprøjtning én gang i døgnet, indtil tabletterne virker efter 2-4 dage.
Du skal have AK-tabletterne én gang i døgnet, gerne om aftenen og gerne sammen med aftensmaden.
Som regel anvendes Marevan® (warfarin), som er lyseblå tabletter på 2,5 milligram. Tabletterne kan deles i 4.

Af og til anvendes Marcoumar® (phenprocoumon), som er hvide tabletter på 3 milligram. Tabletterne kan deles i 4.

AK-behandling varierer meget fra person til person – både hvad angår dosis og varighed.

Kontrol af behandlingen med INR
AK-behandlingen kontrolleres ved regelmæssige blodprøver, hvor man måler, hvor lang tid blodet er om at størkne (INR-værdi).

I begyndelsen af behandlingen er det nødvendigt, at du får taget blodprøver ofte. Senere kontrolleres behandlingen med længere mellemrum.

En INR på 1 betyder, at blodets evne til at størkne er normal. En værdi på 2 betyder, at blodet er dobbelt så længe om at størkne som normalt.
Når man er i AK-behandling, skal INR ofte ligge mellem 2 og 3. I nogle tilfælde stiler man dog mod højere værdier. Det gælder fx, hvis du er i AK-behandling, fordi du har kunstige hjerteklapper.

Hvis du er indlagt på hospitalet, indføres blodprøverne i et AK-skema, som vi bruger til at beregne, hvor meget blodfortyndende medicin du skal have.
Når du bliver udskrevet, får du en kopi af AK-skemaet med hjem, som du skal give til din egen læge, hvis lægen skal overtage kontrollen af din behandling.

Sommetider fortsætter vi med at kontrollere AK-behandlingen et stykke tid. I så fald får du en blodprøveseddel og en dato for, hvornår blodprøven skal tages.
Blodprøven skal tages om morgenen. Samme dags eftermiddag kan du ringe til os og få besked om din medicindosis.

BIVIRKNINGER

Øget tendens til blødning
Den mest almindelige bivirkning ved AK-behandling er en øget tendens til blødning, som ofte hænger sammen med, at medicinen virker for kraftigt.
Hvis du får blå mærker i huden, eller hvis du bløder fra tandkød, næse, underliv eller endetarm, skal du straks kontakte den læge eller det hospital, der kontrollerer din behandling, eventuelt via skadestuen (husk dit AK-kort).
Som regel vil blodprøven (INR) blive kontrolleret, og hvis lægen skønner det nødvendigt, vil din dosis blive ændret.

Hårtab og udslæt på huden
I meget sjældne tilfælde kan AK-medicinen give hårtab eller hududslæt.

VÆR OPMÆRKSOM PÅ

Hold styr på doseringen
Regelmæssighed er vigtig, når du er i AK-behandling. Det er derfor en fordel, at du bruger en doseringsæske eller krydser af på en kalender.
Når du skal dosere tabletterne, er det vigtigt, at du lægger mærke til, om dosis er angivet i antallet af tabletter eller i antal milligram. Er du i tvivl om doseringen, skal du kontakte din egen læge. Lav aldrig ændringer i dosis på egen hånd.

Tag ikke dobbelt dosis
Hvis du glemmer den ordinerede dosis en enkelt dag, skal du springe den over og ikke tage dobbelt dosis den næste dag.

Fortæl behandlere, at du er i AK-behandling
Oplys altid de læger og tandlæger, du kommer i kontakt med, at du er i AK-behandling. Det er en god idé, hvis du bærer et AK-kort på dig, som oplyser, at du er i AK-behandling, hvorfor du er det, samt hvem der kontrollerer din behandling.

10 gode råd om AK-behandling

- Tag AK-medicinen på samme tidspunkt hver dag.
- Se efter, om medicinen er ordineret i milligram eller i det antal tabletter, du skal tage om dagen.
- Bær altid et AK-kort og vis det frem ved besøg hos læge, tandlæge, kiropraktor eller anden behandler.
- Påbegynd, ændr eller stop ikke med at tage anden medicin end AK-medicin, uden at du har aftalt det med din egen læge. Det gælder også naturmedicin.
- Brug smertestillende håndkøbsmedicin med paracetamol med forsigtighed.
- Sørg for, at indholdet af K-vitamin i din kost er nogenlunde konstant fra dag til dag.
- Husk, at akut sygdom og feber kan ændre virkningen af AK-medicinen.
- Kontakt din læge, Lægevagten eller skadestuen, hvis der opstår blødninger.
- Kontakt lægen i god tid før planlagte operationer eller tandbehandlinger. Kontakt også din læge inden kostændringer eller udlandsrejser og ved ønske om graviditet.
- Overhold tiden for næste blodprøvekontrol og forny recepten på din AK-medicin i god tid.

ØVRIG MEDICIN

Mange former for medicin påvirker AK-behandlingen. Nogle øger virkningen, mens andre nedsætter den. Du skal undgå:

- medicin, der indeholder acetylsalicylsyre (Kodimagnyl®, Magnyl®, Albyl®, Treo®, Kodamid®)
- gigtmedicin (Ibuprofen®, Ibumetin®, Brufen®, Voltaren® og lignende).

Begge disse typer medicin øger eller kan øge virkningen af AK-behandlingen og dermed tendensen til blødning

Hvis du har brug for smertestillende medicin, må du drøfte behandlingen med en læge. Du kan dog anvende medicin med indholdsstoffet paracetamol (Panodil®, Pinex®, Pamol®) med forsigtighed, hvis du har hovedpine eller andre smerter. Du må dog ikke tage over 2 g i døgnet.

Hvis du har aftalt det med lægen, må du gerne anvende hjertemagnyl eller Magnyl® i lave doser (75 mg eller 150 mg).

Q10 nedsætter virkningen af Marevan®.

Også en del håndkøbsmedicin, naturmedicin og slankeprodukter påvirker AK-behandlingen.

Fortæl den læge, der styrer din AK-behandling, hvis du skal i gang med ny medicin, eller hvis der sker ændringer i dosis på den medicin, du allerede får.

SYGDOM

Sygdom og feber kan påvirke AK-behandlingen, som regel ved at forstærke virkningen af AK-medicinen. Hvis din temperatur er over 39 grader, skal dosis ofte halveres, men du bør tage lægen med på råd.
Ny blodprøvekontrol vil ofte være nødvendig.

TANDLÆGEBESØG

Tandlægen skal vide, at du er i AK-behandling, da tandudtrækning og lignende kan give betydelig blødning. Kontakt lægen for at aftale pause med AK-behandlingen i et antal dage inden tandbehandlingen.

MOTION

Motion er gavnligt. På grund af risiko for blødning bør du dog undgå fysisk aktivitet, der indebærer risiko for skader, fx boksning samt håndbold og fodbold, hvis du spiller på et højere plan.

TOBAK OG ALKOHOL

Rygning påvirker ikke AK-behandlingen, men giver i sig selv øget tendens til blodpropper.
Alkohol i små mængder påvirker heller ikke AK-behandlingen, og 1-2 glas vin eller 1-2 øl skader ikke. Større mængder alkohol påvirker dog behandlingen og kan også skade leveren.

KOST

Under AK-behandling bør du kun indtage fødevarer med et højt indhold af K-vitamin i moderate og nogenlunde konstante mængder fra dag til dag.

Undgå faste- og råkostkure
Det er vigtigt at spise sundt og varieret, men du bør undgå større mængder af kål eller anden kost, der har et højt indhold af K-vitamin. Bagerst i pjecen kan du se, hvilke fødevarer der har henholdsvis højt, moderat og lavt K-vitaminindhold.

Hvis du går på diæt eller slankekur, kan dit AK-behov ændre sig, og du skal i så fald have indlagt ekstra målinger af din INR.

GRAVIDITET OG AMNING

Hvis du er gravid eller har planer om at blive det, skal du orientere lægen, da AK-behandlingen kan give fosterskader. Behandling under graviditet kræver særlige forholdsregler.

Marevan® kan godt benyttes af kvinder, der ammer.

SEX

AK-behandling påvirker ikke seksuallivet.

REJSER

Kontakt din læge i god tid før længerevarende rejser for at aftale, hvordan behandlingen skal kontrolleres under rejsen.
Husk at medbringe tilstrækkelig medicin på rejsen.
Husk AK-kort og doseringsskema.

KONTAKT OG MERE VIDEN

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte os.

Kontakt

Ambulatorium for Hjertemedicin
Tlf. 97 64 08 39
Vi træffes bedst:
Mandag – fredag 7.00 – 19.00

INDHOLD AF K-VITAMIN I FØDEVARER

Fødevarer	Højt K-vitaminindhold	Moderat K-vitaminindhold	Lavt K-vitaminindhold
Brød/mel	Sojamel		Andre former for brød, mel og gryn
Grøntsager	Alle former for kål (rosenkål, blomkål, grønkål), broccoli, spinat	Avocado, aubergine, bønner, peberfrugt, salatblade, tomater, ærter	Agurk, asparges, kartofler, løg, majs, porre, radise, rødbede, squash
Frugt		Rosiner, vindruer	Al anden frugt
Mælkeprodukter		Fede mælkeprodukter	Mælkeprodukter med lavt fedtindhold
Kød, fisk og æg	Sojaprodukter	Lever, nyre, æg	Andet kød
Fedtstof	Sojaolie	Mayonnaise, smør, svinefedt	Majsolie, olivenolie, plantemargarine
Drikkevarer	Grøntsagsjuice	Tomatjuice, jordbærsaft	Anden frugtsaft, vand, sodavand, kaffe, te